

Gravferd – Alminnelige bestemmelser

Ordning for Gravferd fra kirke eller krematorium

De følgende *Alminnelige bestemmelser* for gravferd er vedtatt av Kirkemøtet 2002. Vedtaket har hjemmel i kronprinsreg. res. av 26. oktober 1990, jf. Grunnloven § 16.

Fra 1. mars 2003 gjelder disse uavhengig av hvilken gravferdsliturgi man bruker. Disse bestemmelsene erstatter fra samme tidspunkt Alminnelige bestemmelser i *Gudstjenestebok for Den norske kirke* Del II, side 129-131.

Den følgende *ordningen for Gravferd* er vedtatt av Kirkemøtet 2002 som supplerende alternativ til ordningen i *Gudstjenestebok for Den norske kirke*. Vedtaket har hjemmel i kronprinsreg. res. av 26. oktober 1990, jf. Grunnloven § 16.

Fra 1. mars 2003 kan ordningen tas i bruk i menigheter der menighetsmøtet gjør vedtak om det.

2003/02

Gravferd

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

1 Handlingen gravferd er fellesskapets siste tjeneste overfor sine medlemmer. Når en person er død, sørger de som stod vedkommende nær, vanligvis familien, for at den dodes legeme behandles på verdig vis og får en verdig gravferd. Grunnleggende bestemmelser vedrørende gravferd er gitt i gravferdsloven.

Hvem som har rett til, og dermed også det rettslige ansvaret for, å sørge for gravferden, er regulert i gravferdsloven § 9.

Når en person som hører inn under Den norske kirke, dør, bør det etableres kontakt mellom menighetens prest og de pårørende så snart som mulig etter dødsfallet. Gravferd skal skje senest 8 dager etter dødsfallet, jf. gravferdsloven § 10 tredje ledd og § 12.

2 Gravferd etter kirkens ordning er en kirkelig handling av gudstjenestlig karakter. I den liturgiske utforming av handlingen uttrykker kirken det grunnleggende i den kristne tro: at mennesket er Guds skapning, at Gud gjennom Jesu Kristi død og oppstandelse og troen på ham har lagt grunnlaget for menneskets frelse, at det på dommens dag skal stå til ansvar for sitt liv, og at det skal gjenreises i legemets oppstandelse.

3 Gjennom valg av skriftlesninger, bønner og salmer og det som ellers sies og gjøres, skal alle som har ansvar for eller medvirker til gravferdshandlingen, bidra til at det bibelske budskap kommer til uttrykk i sin fylde.

Enkelthetene ved handlingen, herunder utsmykning, symboler og kransepålegging må tilpasses handlingens gudstjenestlige karakter. Det bør tilstrebtes nøkternhet i bruk av blomster, kranser og lignende.

Tale ved eventuell kransepålegging må ikke finne sted uten at den som sørger for gravferden, har gitt samtykke til det.

Det bør legges til rette for medvirkning fra de pårørende.

4 Salmer og sanger skal godkjennes på forhånd av den som skal forrette. Det samme gjelder æresbevisninger og andre tiltak som ønskes i tillegg til gravferdsordningen. Alt musikkstoff som skal brukes, skal på forhånd godkjennes av kantor/organist. For å gjøre det mulig å finne frem til sang og musikk og andre innslag som er best mulig egnet, bør kontakten med de pårørende opprettes så snart som mulig.

5 For å sikre en verdig gjennomføring av handlingen er det viktig at det avsettes tilstrekkelig tid.

Den som forretter skal også påse at alle som medvirker i forbindelse med gravferden, opptrer slik at handlingen kan gjennomføres på en god og verdig måte, i samsvar med kirkens ordninger.

6 Etter forholdene og sedvanen på stedet medvirker liturgen enten i kirke/kapell og ved graven, eller i hjemmet og ved graven, eller bare ved graven.

Gravferdshandlingen kan finne sted i kirken også når det skal være kremasjon.

Om spredning av aske sier gravferdsloven: Ved slik gravferd kan det ikke kreves kirkelig medvirkning (gravferdsloven § 20 siste punktum og § 9 siste ledd).

Når liturgen medvirker bare i hjemmet og ved graven eller bare ved graven, brukes ordningen *Gravferd fra kirke eller krematorium* i den utstrekning det er naturlig. Det samme gjelder ved gravferd hvor det ikke er en forsamling til stede. Den kirkelige medvirkning kan ikke begrenses til jordpåkastelse alene.

Ordningen *Gravferd fra kirke eller krematorium* kan med nødvendige tillempninger benyttes ved minneandakt i kirke eller kapell når kisten ikke står i kirken under handlingen.

7 Ved spedbarns gravferd gjelder samme bestemmelser som ved barns gravferd, se side 000. Tilsvarende gjelder når foreldre ønsker gravferd for barn som er døde før fødselen. I disse tilfellene vil det være mulig å foreta de endringer i liturgiens ledd som forholdene måtte tilsi, men slik at Herrens bønn alltid tas med.

I kontakt med foreldre til døde spedbarn eller barn som er døde før fødselen, kan det være viktig å gi foreldrene hjelp til å gi det døde barnet navn.

Når foreldre som ønsket sitt barn døpt, mister barnet før dåp, minner presten dem om trøsteord som “Den himmelske Far vil ikke at en eneste av disse små skal gå tapt” (Matt 18,14) e.l.

8 Jordpåkastelse finner sted ved graven. Liturgen kan rent unntaksvis når ytre forhold eller vektige personlige grunner gjør det påkrevd, beslutte at den skal skje inne i kirke/kapell.

Ved kremasjon finner jordpåkastelsen sted ved avslutningen av handlingen.

Som hovedregel skal kisten senkes før jordpåkastelsen. Menighetsrådet kan vedta at jordpåkastelsen skal finne sted før kisten senkes.

Kisten skal som hovedregel senkes helt ned.

Dersom det er tvil om at jordpåkastelse har funnet sted, for eksempel ved kremasjon i utlandet, kan jordpåkastelse foretas i forbindelse med nedsettelsen av urnen.

9 Gravferd kan forrettes av diakon etter avtale mellom diakonen, soknepresten og biskopen.

Er både presten og diakonen forhindret fra å forrette ved gravferden, kan en lek kristen forrette etter godkjenning fra biskopen.

10 Det kan klemtes med den største klokken i ca. 5 minutter før sammenringingen, som skjer med samme klokke.

Det kan klemtes mens følget går til graven og mens kisten senkes, og ved handlingens slutt kan det slås 3 ganger 3 slag.

Det kan ringes mens følget går fra graven.

11 Liturgisk farge er fiolett.

ORDNING FOR

Gravferd

fra kirke eller krematorium

1 Klokkeringing

Mens det ringes sammen, tar liturgen plass i koret.

2 Preludium

Som preludium kan det fremføres egnet instrumentalmusikk, korsang eller solosang. Preludiet kan være forspill til første salme.

3 Salme

Denne salmen kan eventuelt flyttes til etter ledd 4.

4 Inngangsort

L Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Vi er samlet her for å ta avskjed med (navnet nevnes). Sammen vil vi overgi *ham/henne* i Guds hender [og følge *ham/henne* til det siste hvilested].*

Så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv. Joh 3,16

Deretter kan liturgen fortsette med et av følgende skriftord:

Enten *A*

Jesus sier: Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile.
Matt 11,28

* Teksten i klammer kan utelates ved kremasjon.

Eller **B**

Gud sier i sitt ord: Kall på meg på nødens dag, så vil jeg utfri deg, og du skal prise meg. Sal 50,15

5 Inngangsbønn

L La oss be.

Enten **A**

Fra dypet roper jeg til deg, Herre.
Herre, hør min røst!
Vend øret til og lytt når jeg trygler og ber.

Hvis du vil gjemme på syndeskyld, Herre,
hvem kan da bli stående?
Men hos deg er tilgivelsen;
derfor må vi frykte deg.

Jeg venter, ja, håper på Herren,
jeg venter på hans ord.
Jeg stunder etter Herren mer enn vaktmenn etter morgenen,
vaktmenn etter morgenen.

Vent på Herren, Israel!
For hos Herren er miskunn, hos ham er full forløsning.
Herren vil forløse Israel fra alle dets synder. Salme 130,1-5

Eller **B**

Herre, du har vært en bolig for oss
fra slekt til slekt.
Før fjellene ble født,
før jorden og verden ble til,
ja, fra evighet og til evighet er du, Gud.
Du lar mennesket bli til støv igjen
og sier: "Vend tilbake, menneskebarn!"
For tusen år er i dine øyne
som dagen i går da den fór forbi,
eller som en nattevakt.
Lær oss å telle våre dager,
så vi kan få visdom i hjertet! Sal 90,1-4.12

Eller **C**

Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?
Hvorfor er du så langt borte fra meg?
Hvorfor hjelper du ikke når jeg klager min nød?
Jeg roper om dagen, Gud - du svarer ikke,
og om natten, men jeg får ikke ro.
Men, Herre, vær ikke langt ifra meg,
skynd deg å hjelpe meg, du min styrke! Sal 22,2-3.20

Eller *D*

Hellige Gud, himmelske Far, du råder over liv og død. Når vi skilles fra en av våre kjære, styrk oss da i troen, så vi også ved graven kan håpe på deg.

Herre Jesus Kristus, du trofaste Frelser, som gikk gjennom død og grav for oss: Bli hos oss i vår siste nød og gi oss engang å samles i din Fars hus med deg og alle dine.

Hellige Ånd, du vår trøster i liv og død, fyll alle sørgende med din trøst. Fri oss fra åndelig død, dra alle til deg og gi oss å ha vår skatt i himmelen.

Eller *E*

Herre vår Gud, hos deg er livets kilde.

I ditt lys ser vi lys.

I deg er det vi lever, rører oss og er til.

Bevar oss i liv og død i din kjærlighet,
ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre.

Eller *F*

Gode Gud, du som ser oss og kjenner oss, kom oss nær med din trøst.

6 Minneord

Et kort minneord holdes av presten eller av en representant for de pårørende. Det bør inneholde noen biografiske momenter med særlig vekt på hva avdødes liv har betydd for dem som stod *ham/henne* nær, og for andre livssammenhenger *han/hun* har stått i.

Her kan følge korte hilsninger, pålegging av blomster og/eller krans og eventuelt andre minnehandlinger, som opplesning, musikk, lystenning o. a.

Her kan følge

7 Salme eller musikkinnslag

Eventuelt musikkinnslag kan være vokalt eller instrumentalt.

8 Skriftlesning

L La oss høre hva Guds Ord vitner om livet og døden, om dommen og vårt håp i Jesus Kristus.

Her følger tre lesninger. Tekstene velges slik at de dekker de innholdsmomenter som er nevnt foran.

Menigheten sitter under lesningen.

Tekstene kan leses av liturgen eller av en eller flere andre.

Skriftlesningen avsluttes med:

L Slik lyder Herrens ord.

Her følger eventuelt

9 Salme

Hvis ledd 7 er en salme, kan ledd 9 gå ut.

10 Tale

Kort tale over et av de oppleste skriftordene eller over en annen høvelig tekst.

11 Bønn

L La oss be.

Enten **A**

L Evige Gud, vår tilflukt i sorgens tid, vær nær med din fred. Styrk oss i troen. Gi oss fremtid og håp. Vi takker deg for (navnet nevnes) og det du gav oss gjennom *hans/hennes* liv.

Barmhjertige Gud, vi overgir *ham/henne* i dine hender. Du som har skapt oss i ditt bilde og gitt oss Jesus Kristus som vår Frelser, reis oss opp på oppstandelsens dag til evig liv hos deg.

Eller **B**

L Jesus Kristus, du som lovet å være med oss alle dager inntil verdens slutt, vær du vår styrke og trøst, vårt lys og vår veiviser. La oss alle en gang ved troen på deg få del i oppstandelsens glede.

Eller **C**

L Evige Gud, himmelske Far, du har i din Sønn, Jesus Kristus, gitt oss seier over døden. Vi ber deg, led oss ved din Hellige Ånd, så vi aldri kommer bort fra deg, men lever vårt liv i troen på din Sønn og engang når fram til det evige liv i ditt rike, ved Jesus Kristus, vår Herre.

Eller **D**

L Herre Jesus Kristus, du som bar alle våre synder, vi takker deg for din kjærlighet som er sterkere enn døden. Gi oss del i frelsen du vant ved din død og oppstandelse, og før oss med din mektige hånd gjennom liv, død og dom inn til din evige glede.

Eller **E**

L Himmelske Far, vi takker deg for det du gav gjennom (navnet nevnes) som nå er gått bort. Styrk og trøst alle som sitter i sorg og savn. Vi overgir oss i din sterke hånd. Hjelp oss å leve i samfunn med deg, så vi engang kan fare herifra i fred, ved Jesus Kristus, din Sønn, vår Herre.

Eller **F**

En bønn som er skrevet med tanke på den situasjon de pårørende og lokalsamfunnet har opplevd i forbindelse med dødsfallet.

Her kan følge

12 I dine hender

A I dine hender, Herre Gud, overgir jeg min ånd.
Du forløser meg, Herre, du trofaste Gud.
I dine hender, Herre Gud, overgir jeg min ånd.
Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd.
I dine hender, Herre Gud, overgir jeg min ånd.

Dette leddet kan også synges som vekselsang, se Norsk Salmebok 936.

Her kan også følge *Simeons lovsang* (Luk 2,29-32) enten lest eller sunget, se Norsk Salmebok 909-910.

13 Herrens bønn

L La oss sammen be Herrens bønn.

A Fader vår, du som er i himmelen.
La ditt navn holdes hellig.
La ditt rike komme.
La din vilje skje på jorden som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød.

Forlat oss vår skyld,
som vi òg forlater våre skyldnere.
Led oss ikke inn i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt,
og makten og æren i evighet.
Amen.

14 Salme

15 Postludium

Før postludiet kan det fremføres et musikkinnslag, vokalt eller instrumentalt.

Under postludiet bæres kisten ut.

*

JORDPÅKASTELSE

A Ved graven

Før ledd 16 **Salme** plasseres kisten på senkeapparatet eller på planker e.l. over graven og blir stående der inntil ledd 19 **Senkning** finner sted.

Hvor det er praksis, kan kisten senkes helt ned i graven med en gang før salmen (ledd 16) synges.

16 Salme

Her kan følge

17 Skriftlesning

En av følgende tekster, som ikke er brukt tidligere i gravferden:

Salme 50,15
Salme 68,21
Matt 11,28
Åp 1,17b-18

Salme 23
Salme 121
Matt 28,1-10
Åp 21,1-5a

Her kan følge

18 Bønn ved gravstedet

I denne bønnen kan liturgen utfylle (navnet nevnes) etter anledningen – for eksempel fullt navn, fornavn, vår kjære, vår venn osv.

Enten A

Herre Jesus Kristus, la denne grav være et håpets sted, i troen på deg som stod opp fra de døde.

Eller B

Herre Jesus Kristus, du som selv ble lagt i en grav, gi oss å følge deg i oppstandelsen fra de døde.

Eller C

Herre Jesus Kristus, la (navnet nevnes) få hvile i fred under korsets tegn til oppstandelsens morgen. Hjelp oss i liv og død å sette vårt håp til deg.

Eller D

Herre Jesus Kristus, du som selv ble lagt i en grav, la dette stedet være et fredens sted, hvor (navnet nevnes) får hvile under korsets tegn til dagen da du kaller alle frem fra gravene. Hjelp oss i liv og død å sette vårt håp til deg.

19 Senkning

Som hovedregel senkes kisten helt ned.

20 Jordpåkastelse

L I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

Deretter kaster liturgen tre ganger jord på kisten og sier:

Første gang: Av jord er du kommet.
Andre gang: Til jord skal du bli.
Tredje gang: Av jorden skal du igjen oppstå.

21 Skriftord og velsignelse

Enten A

L Vår Herre Jesus Kristus sier: Jeg er oppstandelsen og livet.

Den som tror på meg, skal leve om han enn dør.
Og hver den som lever og tror på meg,
skal aldri i evighet dø. Joh 11,25-26

Eller **B**

L Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny og gitt oss et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde! 1 Pet 1,3

Vendt til sørgeskaren:

L Ta imot velsignelsen.

Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. ≡

22 Salme

*

B I krematorium

Gravferdshandlingen ovenfor (leddene 1-13) avsluttes med Jordpåkastelse (leddene 19-23).

Rent unntaksvis kan denne ordningen følges også i kirke/kapell, se Alminnelige bestemmelser punkt 8, side 000.

19 Senkning

20 Jordpåkastelse

L I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

Deretter kaster liturgen tre ganger jord på kisten og sier:

Første gang: Av jord er du kommet.
Andre gang: Til jord skal du bli.
Tredje gang: Av jorden skal du igjen oppstå.

21 Skriftord og velsignelse

Enten *A*

L Vår Herre Jesus Kristus sier: Jeg er oppstandelsen og livet.
Den som tror på meg, skal leve om han enn dør.
Og hver den som lever og tror på meg,
skal aldri i evighet dø. Joh 11,25-26

Eller *B*

L Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny
og gitt oss et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde! 1 Pet 1,3

Vendt til sørgeskaren:

L Ta imot velsignelsen.

Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. ≡

22 Salme

23 Postludium

I rom hvor senkning ikke er praktisk mulig, bør kisten føres bort under postludiet.

*

SKRIFTLESNINGER

Tekstgruppe I

Enten *A*

Jeg vet at min gjenløser lever;
og som den siste skal han stå fram på jorden.

Når det ikke er noe igjen av min hud,
og mitt kjøtt er tæret bort,
da skal jeg skue Gud.

Jeg skal se ham med egne øyne,
jeg selv og ikke en fremmed.

[Å, jeg fortæres av lengsel!] Job 19,25-27a.[27b]

Eller *B*

Herren er min hyrde,
jeg mangler ingen ting.

Han lar meg ligge i grønne enger;
han fører meg til vann der jeg finner hvile,
og gir meg ny kraft.

Han leder meg på de rette stier
for sitt navns skyld.

Selv om jeg går i dødsskyggens dal,
frykter jeg ikke for noe vondt.

For du er med meg.
Din kjepp og din stav, de trøster meg.

Du dekker bord for meg,
like for øynene på mine fiender.

Du salver mitt hode med olje,
mitt beger flyter over.

Bare godhet og miskunn skal følge meg alle mine dager,
og jeg får bo i Herrens hus gjennom lange tider. Salme 23

Eller *C*

Likesom hjorten stunder etter bekker med rennende vann,
slik stunder også min sjel etter deg, min Gud.

Min sjel tørster etter Gud, etter den levende Gud.
Når skal jeg få komme og tre fram for hans åsyn?

Mine tårer er blitt min mat både dag og natt.
Dagen lang kommer folk og sier: «Hvor er nå din Gud?»

Jeg vil lette min sjel og tenke på det som var:
at jeg gikk fram i det store følget,

drog i festtog til Guds hus med jubelrop og takkesang
– en pilegrimsskare i fest.

Hvorfor er du full av uro, min sjel,
hvorfor stormer det i meg?

Vent på Gud! For enda en gang skal jeg takke ham,
min Frelser og min Gud. Salme 42,2-6

Eller **D**

Men jeg blir alltid hos deg,
du har grepet min høyre hånd.

Du leder meg med ditt råd,
og siden tar du meg opp i herlighet.

Hvem har jeg ellers i himmelen?
Når jeg bare har deg, ønsker jeg ikke noe på jorden.

Om kropp og sjel forgår,
er Gud for evig min klippe og min del. Salme 73,23-26

Eller **E**

Som en far er barmhjertig mot sine barn,
slik er Herren barmhjertig mot dem som frykter ham.

For han vet hvordan vi er skapt,
han kommer i hu at vi er støv.

Menneskets dager er som gresset,
mennesket er som blomsten på marken.

Når vinden farer forbi, er den borte,

stedet den stod på, vet ikke mer av den.

Fra evighet til evighet er Herrens miskunn
over dem som frykter ham. Salme 103,13-17

Eller **F**

Jeg løfter mine øyne opp mot fjellene:
Hvor skal min hjelp komme fra?

Min hjelp kommer fra Herren,
han som skapte himmel og jord.

Han lar ikke din fot bli ustø,
din vokter blunder ikke.

Nei, han blunder ikke og sover ikke,
Israels vokter.

Herren er din vokter, Herren er din skygge,
han er ved din høyre hånd.

Solen skal ikke stikke deg om dagen
og månen ikke skade deg om natten.

Herren skal bevare deg fra alt ondt,
og verne om ditt liv.

Herren skal bevare din utgang og din inngang
fra nå og til evig tid. Salme 121

Eller **G**

Herre, du ransaker meg og kjenner meg.
Om jeg sitter eller står, så vet du det,
langt bortefra merker du mine tanker.

Om jeg går eller ligger, ser du det,
du kjenner alle min veier.

Ja, før jeg har et ord på tungen,
vet du det, Herre, fullt og helt.

Bakfra og forfra omgir du meg,
du har lagt din hånd på meg.

Det er for underfullt til å skjønne,
det er så høyt at jeg ikke kan fatte det.

Hvor skal jeg gå bort fra din Ånd,
hvor skal jeg flykte fra ditt åsyn?

Farer jeg opp til himmelen, er du der,
rer jeg leie i dødsriket, er du der.

Tar jeg morgenrødens vinger på
og slår meg ned der havet ender,

så fører du meg også der,
din høyre hånd, den holder meg fast.

Og jeg sier: «La mørket dekke meg
og lyset omkring meg bli til natt»,

så er ikke mørket mørkt for deg,
og natten er lys som dagen,
ja, mørket er som lyset.

Ransak meg, Gud, og kjenn mitt hjerte,
prøv meg og kjenn mine tanker.

Se om jeg er på den onde vei,
og led meg på evighetens vei. Salme 139,1-12.23-24

Eller **H**

Alt har sin faste tid,
alt som skjer under himmelen, har sin tid:

en tid til å fødes, en til å dø,
en tid til å plante, en til å rykke opp;

en tid til å gråte, en til å le,
en tid til å sørge, en til å danse;
en tid til å lete, en til å miste.

Alt skapte han vakkert i sin tid.
Også evigheten har han lagt i menneskenes hjerter.

Jeg skjønnte at alt det Gud gjør, varer til evig tid.
Ingen kan legge noe til,
og ingen kan trekke noe fra. Fork 3,1-2.4.6a.11a.14a

Eller **I**

Sion sier: «Herren har forlatt meg,

min Gud har glemt meg.»

Kan en kvinne glemme sitt diende barn
og ikke ha ømhet for sønnen hun fødte?

Og selv om en mor kan glemme,
så vil jeg aldri glemme deg.

Jeg har tegnet deg i mine hender. Jes 49,14-16a

Eller **J**

Herrens miskunnhet er ikke forbi,
hans barmhjertighet tar ikke slutt.

Den er ny hver morgen,
stor er din trofasthet.

Jeg sier: Herren er min lodd,
derfor står mitt håp til ham.

Herren er god mot dem som venter på ham og søker ham.
Det er godt å være stille og vente på hjelp fra Herren. Klag 3,22-26

Tekstgruppe II

Enten **A**

Vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død? Vi ble altså begravet med ham da vi ble døpt med denne dåp til døden, for at vi skal leve det nye livet, likesom Kristus ble reist opp fra de døde ved Faderens veldige kraft. Har vi vokst sammen med Kristus i en død som er lik hans, skal vi også være ett med ham i en oppstandelse som er lik hans. Rom 6,3-5

Eller **B**

Er Gud for oss, hvem er da mot oss? Han som ikke sparte sin egen Sønn, men gav ham for oss alle, kan han gjøre noe annet enn å gi oss alle ting sammen med ham? Hvem kan anklage dem som Gud har utvalgt? Gud er den som frikjenner, hvem kan da fordømme? Kristus Jesus døde, ja, mer enn det, han stod opp og sitter ved Guds høyre hånd, og han går i forbønn for oss. Hvem kan skille oss fra Kristi kjærlighet? Nød, angst, forfølgelse, sult, nakenhet, fare eller sverd? For jeg er viss på at verken død eller liv, verken engler eller krefter, verken det som nå er eller det som kommer, eller noen makt, verken det som er i det høye eller i det dype, eller noen annen skapning skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus, vår Herre. Rom 8,31b-35.38-39

Eller *C*

For ingen av oss lever for seg selv, og ingen dør for seg selv. Om vi lever, så lever vi for Herren, og om vi dør, så dør vi for Herren. Enten vi da lever eller dør, hører vi Herren til. Derfor døde Kristus og ble levende igjen, for at han skulle være Herre over både levende og døde. Men du, hvorfor dømmer du din bror, eller hvorfor ser du ned på din bror? Vi skal alle fram for Guds domstol, for det står skrevet:

Så sant jeg lever, sier Herren,
for meg skal hvert kne bøye seg,
og hver tunge skal love Gud.

Så skal altså hver enkelt av oss avlegge regnskap for seg selv. Rom 14,7-12

Eller *D*

Kjærligheten faller aldri bort.
De profetiske gaver skal opphøre,
tungene skal tie, og kunnskapen skal ta slutt.

For vi forstår stykkevis, og vi taler profetisk stykkevis.
Men når det fullkomne kommer, skal det som er stykkevis, forsvinne.

Da jeg var barn, talte jeg som et barn,
tenkte jeg som et barn, dømte jeg som et barn.
Men da jeg ble mann, la jeg av det barnslige.

Nå ser vi som i et speil, i en gåte,
da skal vi se ansikt til ansikt.

Nå forstår jeg stykkevis,
da skal jeg forstå fullt ut,
slik Gud kjenner meg fullt ut.

Så blir de stående, disse tre:
Tro, håp og kjærlighet.
Men størst blant dem er kjærligheten. 1 Kor 13,8-13

Eller *E*

For dette forgjengelige må bli kledd i uforgjengelighet, og dette dødelige må bli kledd i udødelighet. Og når det skjer, og dette forgjengelige og dødelige er blitt kledd i uforgjengelighet og udødelighet, da oppfylles det som står skrevet: Døden er oppslukt, seieren vunnet. Død, hvor er din brodd? Død, hvor er din seier? Dødens brodd er synden, og det som gir synden kraft, er loven. Men Gud være takk, som gir oss seier ved vår Herre Jesus Kristus!
1 Kor 15,53-57

Eller *F*

Vi som hører dagen til, la oss være våkne, ha tro og kjærlighet som brynje og håpet om frelse som hjelm. For Gud har ikke bestemt oss til vrede, men til å vinne frelse ved vår Herre Jesus Kristus. Han døde for oss for at vi, enten vi våker eller sover, skal leve sammen med ham. Derfor må dere oppmuntre og oppbygge hverandre. 1 Tess 5,8-11a

Eller **G**

Jeg så en ny himmel og en ny jord, for den første himmel og den første jord var borte, og havet fantes ikke mer. Og jeg så den hellige by, det nye Jerusalem, stige ned fra himmelen, fra Gud, gjort i stand og pyntet som en brud for sin brudgom. Fra tronen hørte jeg en høy røst som sa: «Se, Guds bolig er hos menneskene. Han skal bo hos dem, og de skal være hans folk, og Gud selv skal være hos dem. Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne, og døden skal ikke være mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte. For det som før var, er borte.» Han som sitter på tronen, sa da til meg: «Se, jeg gjør alle ting nye.» Åp 21,1-5a

Tekstgruppe III

Enten **A**

Salige er de som er fattige i seg selv,
for himmelriket er deres.
Salige er de som sørger,
for de skal trøstes.
Salige er de tålsomme,
for de skal arve jorden.
Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten,
for de skal mettes.
Salige er de barmhjertige,
for de skal få barmhjertighet.
Salige er de rene av hjertet,
for de skal se Gud.
Salige er de som skaper fred,
for de skal kalles Guds barn.
Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld,
for himmelriket er deres. Matt 5,3-10

Eller **B**

Da sabbaten var over og det begynte å lysne den første dag i uken, gikk Maria Magdalena og den andre Maria for å se til graven. Med ett kom det et kraftig jordskjelv, for en Herrens engel steg ned fra himmelen, gikk fram og rullet steinen til side og satte seg på den. Han var som lynet å se til, og drakten var hvit som snø. Vaktene skalv av redsel da de så ham, og de ble liggende som døde. Men engelen tok til orde og sa til kvinnene: «Frykt ikke! Jeg vet at dere søker Jesus, den korsfestede. Han er ikke her, han er oppstått, slik som han sa. Kom og se

stedet hvor han lå! Skynd dere av sted til hans disipler og si: Han er stått opp fra de døde og går i forveien for dere til Galilea; der skal dere få se ham. – Nå har jeg sagt dere det.»

De skyndte seg da bort fra graven med frykt og stor glede, og løp for å fortelle det til disiplene. Da kom Jesus mot dem og sa: «Vær hilset!» De gikk fram og omfavnet hans føtter og tilbad ham. Jesus sa til dem: «Frykt ikke! Gå og si til mine brødre at de skal dra til Galilea. Der skal de se meg.» Matt 28,1-10

Eller *C*

De bar små barn til ham for at han skulle røre ved dem; men disiplene ville vise dem bort. Da Jesus så det, ble han harm og sa til dem: «La de små barn komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike hører slike til. Sannelig, jeg sier dere: Den som ikke tar imot Guds rike likesom et lite barn, skal ikke komme inn i det.» Og han tok dem inn til seg, la hendene på dem og velsignet dem. Mark 10,13-16

Eller *D*

Jesus sier:

Spenn beltet om livet og hold lampene tent, lik tjenere som venter sin herre hjem fra gjestebud og står klar til å lukke opp for ham så snart han kommer og banker på. Lykkelige er de tjenere som herren finner våkne når han kommer! Sannelig, jeg sier dere: Han skal spenne beltet om livet, la dem gå til bords og selv gå fram og tjene dem. Ja, lykkelige er de som han finner beredt, selv om han først kommer i den andre eller tredje nattevakt. Luk 12,35-38

Eller *E*

Jesus sier:

Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, han har evig liv og kommer ikke for dommen, men er gått over fra døden til livet. Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den tid kommer, ja, den er nå, da de døde skal høre Guds Sønnns røst, og de som hører, skal leve. For likesom Faderen har liv i seg selv, har han også gitt Sønnen å ha liv i seg, og han har gitt ham myndighet til å holde dom, fordi han er Menneskesønnen. Joh 5,24-27

Eller *F*

Jesus sier:

Alle de som Faderen gir meg, kommer til meg, og den som kommer til meg, vil jeg så visst ikke støte bort. For jeg er ikke kommet ned fra himmelen for å gjøre det jeg selv vil, men det han vil, som har sendt meg. Og hans vilje er at jeg ikke skal miste noen av alle dem han har gitt meg, men reise dem opp på den siste dag. For dette er min Fars vilje, at den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag. Joh 6,37-40

Eller *G*

Jesus sier:

Jeg er den gode hyrde. Jeg kjenner mine, og mine kjenner meg. Og jeg gir dem evig liv; de skal aldri i evighet gå tapt, og ingen skal rive dem ut av min hånd. Min Far som har gitt meg dem, er større enn alle, og ingen kan rive noen ut av min Fars hånd. Joh 10,14.28-29

Eller **H**

«La ikke hjertet bli grepet av angst. Tro på Gud og tro på meg! I min Fars hus er det mange rom. Var det ikke slik, hadde jeg sagt dere det. For jeg går for å gjøre i stand et sted for dere. Og når jeg er gått bort og har gjort i stand et sted for dere, vil jeg komme tilbake og ta dere til meg, så dere skal være der jeg er. Og dit jeg går, vet dere veien.»

Tomas sier til ham: «Herre, vi vet ikke hvor du går hen. Hvordan kan vi da vite veien?»

Jesus sier: «Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg.» Joh 14,1-6

*

Ved barns gravferd brukes f.eks. disse lesningene, innledet slik:

L La oss høre hvordan Jesus åpner Guds rike for barna.

De følgende tre tekstene leses i sammenheng:

De bar små barn til ham for at han skulle røre ved dem; men disiplene ville vise dem bort. Da Jesus så det, ble han harm og sa til dem: «La de små barn komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike hører slike til. Sannelig, jeg sier dere: Den som ikke tar imot Guds rike likesom et lite barn, skal ikke komme inn i det.» Og han tok dem inn til seg, la hendene på dem og velsignet dem. Mark 10,13-16

Jesus sier:

Jeg er den gode hyrde. Jeg kjenner mine, og mine kjenner meg. Og jeg gir dem evig liv; de skal aldri i evighet gå tapt, og ingen skal rive dem ut av min hånd. Min Far som har gitt meg dem, er større enn alle, og ingen kan rive noen ut av min Fars hånd. Joh 10,14.28-29

Herrens apostel sier:

Jeg så en ny himmel og en ny jord, for den første himmel og den første jord var borte, og havet fantes ikke mer. Og jeg så den hellige by, det nye Jerusalem, stige ned fra himmelen, fra Gud, gjort i stand og pyntet som en brud for sin brudgom. Fra tronen hørte jeg en høy røst som sa: «Se, Guds bolig er hos dem, og de skal være hans folk, og Gud selv skal være hos dem. Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne, og døden skal ikke være mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte. For det som før var, er borte.» Han som sitter på tronen, sa da til meg: «Se, jeg gjør alle ting nye.» Åp 21,1-5a

Ved gravferd for spedbarn eller barn som er døde før fødsel, kan en velge andre tekster enn de ovenforstående; f.eks. Salme 39,5-8 eller Salme 139,1-6.13-18 eller tekster som særlig uttrykker lidelsen, smerten og det uforståelige.

De øvrige ledd i ordningen brukes som ved voksnes gravferd.

*